

لزوم بازنگری در آئین‌نامه‌های ایمنی کارگری

محمدهادی جعفریور

وکیل دادگستری

در صدر آیین‌نامه ایمنی در معدن مصوب ۱۳۹۱ هدف از تصویب چنین آیین‌نامه‌ای را پیشگیری از حوادث منجر به صدمات جانی و خسارات مالی و ایمن‌سازی محیط کار در معادن تعریف کرده‌اند و سپس تصریح‌شده بنا بر ماده ۵۸ قانون کار جمهوری اسلامی ایران رعایت آیین‌نامه در کلیه معادن اعم از زیرزمینی و سطحی الزامی است. فصل اول آیین‌نامه به تعریف مسئول فنی، مسئول ایمنی و سرپرست معدن اشاره داشته؛ مقرر می‌کند اداره‌ی کلیه امور معدن بر عهده‌ی ایشان است. ماده یک فصل دوم مقرر می‌کند: کلیه معادنی که دارای حداقل ۲۵ نفر کارگر هستند یک نفر مسئول ایمنی و یک نفر مسئول بهداشت حرفه‌ای تعیین می‌شود.

ماده ۲ به صراحت از تکلیف مسئول ایمنی به‌عنوان ناظر و کنترل‌کننده عملیات و انطباق دادن معدن با بندهای آیین‌نامه‌ی ایمنی معدن و سایر آیین‌نامه‌ها خاصه آیین‌نامه مصوب شورای عالی حفاظت‌فنی یاد کرده، مسئول ایمنی مکلف است با حضور و بازرسی از معدن توصیه‌ها و پیشنهادهای خود را جهت پیشگیری از رف خطر تذکر داده و در صورت حساسیت موضوع، آن را کتبا به مسئولین معدن گزارش کند و در صورت تشخیص خطر تا رفع خطر نسبت به توقف عملیات در محل خطر اقدام کند.

ماده ۴ از ضرورت تنظیم چک لیست ایمنی و ماده ۴ مقرر می‌کند: وزارت صمت مکلف است رونوشت پروانه اکتشاف را به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ارسال کند و بنا بر ماده ۵: معادن دارای پروانه بهره‌برداری باید به طور مستمر ارزیابی ریسک شوند. آنچه در آئین‌نامه مورد اشاره انشاء شده است مبین ضرورت رعایت نکات ایمنی و استمرار در بازرسی از شرایط کمی و کیفی معدن و ارائه گزارش به مراجع ذریبط است. مفاد این آیین‌نامه و سایر مقررات تعریف‌شده در حوزه‌ی حقوق کارگران پسان غالب مقررات انشاء شده ذیل عنوان فریبنده‌ی حقوق شهروندی و حقوق اساسی ملت، سبب

نگاه تحلیلگر

رضا حقیقی

کارشناس مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت خارجه

ص‌ف‌ب‌ن‌د‌ی کشور‌ها در موضوع جنگ اوکراین در حال حاضر برای غرب اهمیت فراوانی پیدا کرده و از همین حیث مسئله حمایت با عدم حمایت جمهوری اسلامی ایران از روسیه در جنگ اوکراین تبدیل به یکی از چالش‌های بزرگ گفت‌وگوی ایران و قدرت‌های غربی شده است. به نظر می‌رسد در حال حاضر هرگونه گشایش در مناسبات با غرب در دولت جدید در کنار موضوع برنامه هسته‌ای و دیگر مسائل مبتلابه، منوط به حل این اختلاف شده است. نوشتار حاضر ضمن پرداختن به این موضوع، موضع ناتو در قبال جمهوری اسلامی ایران را در خصوص مسئله اوکراین به بررسی ن‌شسته است. یکی از موضوعاتی که ظرف دوسال اخیر به ایجادشکاف بیشتر میان ایران و جهان غرب انجامیده است، موضوع روابط ایران و روسیه و اتهام حمایت نظامی ایران از این کشور در جنگ با اوکراین است. پیش از این غربی‌ها به‌ویژه سران قدرت‌های بزرگ اروپایی به‌طور مشخص چهار موضوع: «برنامه هسته‌ای»، «توسعه صنایع موشکی»، «اقدامات بی‌ثبات‌کننده‌ی منطقه‌ای» و «مسائل حقوق بشری» را به‌عنوان مهمترین موضوعات چالش برانگیز در مناسبات طرفین مطرح می‌کردند اما با به درازا کشیدن جنگ روسیه و اوکراین و تحولات پس از آن، «موضوع پشتیبانی نظامی از روسیه توسط ایران» به دغدغه‌ای بسیار مهم تبدیل شده و گره مناسبات طرفین را پیچیده‌تر کرد.

مدت‌ها پیش از آنکه کشورهای اروپایی خطر حمایت موشکی و پهپادی ایران از روسیه علیه اوکراین را بر‌جسته کنند، سازمان پیمان آتلانتیک شمالی حساسیت خود را روی این موضوع بر‌ملا کرده؛ به‌نحوی که این مهم در مواضع ادبیات بیانیه‌های اجلاس سران این سازمان از سال ۲۰۲۳ خود را نشان داد. اصولاً همه اولویت‌های جهانی ناتو که در نشست‌های مهم این سازمان مطرح می‌شود، به‌نوعی به‌موضوع ایران مرتبط است و لذا حساسیت‌ها نسبت به تح‌ر‌ک‌ات جمهوری اسلامی ایران در مقیاس منطقه‌ای و جهانی بیشتر شده است. در اجلاس سران ناتو در تیرماه امسال سه محور: «پشتیبانی از اوکراین»، «تقویت بازدارندگی و دفاع» و «تعمیق همکاری‌ها با شرکای هند و اقیانوسیه» به‌عنوان مهمترین اولویت‌های سازمان مطرح شدند که هر سه به نحوی به موضوع ایران نیز ارتباط پیدا می‌کردند. در محور مربوط به توسعه همکاری‌ها با شرکای هند و اقیانوسیه، با توجه به رشد تهدیدات از جانب کشورهای روسیه، چین، ایران و کره شمالی، بر ضرورت همکاری‌های بیشتر به‌منظور حفظ نظم و امنیت بین‌المللی تأکید شد. در رابطه با اولویت دیگر: «بازدارندگی و دفاع» باید گفت: ناتو به‌منظور مهار تهدیدات موشکی از جانب روسیه و ایران، از یک دهه پیش به ایجاد و تقویت کمربند دفاع موشکی خود پرداخت که دو سامانه موشکی از نوع ایچ‌اس آمریکا در لهستان، رومانی، سامانه‌های موشکی تخریبگر دریایی در منطقه روتای اسپانیا و سامانه‌راداری مستقر در منطقه کوره جیک ترکیه، زنجیره‌های به‌هم‌پیوسته‌ی آن هستند. در اجلاس امسال سران ناتو در واشنگتن، عملیاتی شدن یک سیستم دفاع موشکی با‌الستیک دیگر در منطقه ر‌ن‌د‌ی‌ک‌وی لهستان خبری شد. نهایتاً در رابطه با حمایت تمام‌ق‌د ناتو از اوکراین

طرح این پرسش است که تا به امروز کدام مرجع حکومتی در مسیر عملیاتی کردن این قوانین گام و اقدام مؤثری اتخاذ کرده، بازخورد و نتیجه‌ی عملیاتی توجه و اجرای این مقررات چگونه قابل ارزیابی است؟ حوادثی مانند متروپیل، پلاسکو، خارج شدن قطار از ریل، آوار شدن سقف کلاس در سر سر دانش آموزان، آتش‌سوزی در برخی مدارس... و مصداق عینی و قابل لمس‌ی است از بی‌توجهی به قوانین و آیین‌نامه‌های انشاء‌شده ذیل عنوان حقوق اساسی ملت و تطبیق حقوق اساسی ملت با حقوق کارگری، که می‌توان به فلسفه‌ی وجودی و تعریف حقوق کارگری ذیل عنوان حقوق عمومی مرتبط دانست. ارتباط مباحث حقوق کارگری با حقوق اساسی را می‌توان به ضرورت تأمین حداقل‌های لازم در طریق احیاء حق‌های انسانی برای یک زندگی شرافتمندانه با هدف تعالی کرامت انسانی که به کرات در مقدمه قانون اساسی و آموزه‌های مذهبی به آن تأکید شده، دید. این مهم تحقق نخواهد یافت مگر آنکه یک شهروند از حداقل‌های زندگی که همانا داشتن رفاه و تأمین اجتماعی است بهره‌مند شود. طریق ساده و آسان این مهم در داشتن شغل مناسب با مختصات استاندارد اشتغال پایدار شامل امنیت شغلی، بهداشت، دستمزد مناسب، مرخصی، پاداش، ایمنی محیط کار... و...

با این وصف اولین گام برای تحقق این هدف اطلاع از خواست و توقع جامعه‌ی کارگری است که بنا به تجربه‌ی کشورهای صنعتی و توسعه‌یافته طریق صواب این امر حضور تشکل‌ها و انجمن‌های مستقل کارگری تشکیل شده از بدنه‌ی کارگران است. فارغ از نام و عنوان چنین مجامعی آنچه نیاز اساسی امروز جامعه‌ی کارگری ایران است حضور نمایندگان واقعی این جامعه در ارکان تصمیم‌ساز برای حقوق کارگری است. مفاد آئین‌نامه‌ی مذکور و حادثه‌ی معدن طبس مؤید این ادعاست که دو روزخانه‌ی صمت و رفاه، کار و تأمین اجتماعی مکلف به بررسی چگونگی وقوع حادثه و تعریف راهکاری عملیاتی با هدف پیشگیری از تکرار چنین حوادثی است. لذا لازم است دولت چهاردهم و در راس آن وزرای مربوطه و شخص رئیس جمهور به قید فوریت دستور تشکیل کارگروه‌ی متخصص و آشنا به ظرفت‌های تأمین ایمنی و نکات لازم‌الرعایه در معادن و سایر کارگاه‌ها صادر، منطبق بر قوانین جاری اصول و نکات لازم در ایمنی‌سازی محیط کارگری بررسی و به کار گرفته شود.

۲

تیتریک

HEADLINE ONE

مأمور تغییر نسل مدیران

بررسی انتصاب محمد مخبر به عنوان دستیار رهبری و مسئولیتی که طبق حکم به او محول شده است

شادی مکی

گزارشگر هم‌میهن

«مقام معظم رهبری در حکمی دکتر محمد مخبر را به‌عنوان مشاور و دستیار رهبری منصوب و وظیفه ایشان را امتداد سیاست مدبرانه دولت شهید رئیسی برای شناسایی و به‌کارگیری نیروهای جوان و نخبه جهت کمک به دستگاه‌های مختلف، تعیین کردند.» خبری که روز گذشته منتشر شد، در متن حکم رهبری خطاب به مخبر آمده است: «بسم‌الله الرحمن الرحیم، جناب آقای دکتر محمد مخبر، دام توفیقه، با عنایت به خدمات متعهدانه و تأثیرگذار جناب‌عالی در عرصه‌های مدیریتی و اقتصادی به‌ویژه در دولت شهید رئیسی، و سیاست درست و مدبرانه‌ی به‌کارگیری نخبگان و جوانان پرانگیزه و تلاشگر در اجرای طرح‌های گوناگون، شما را به عنوان مشاور و دستیار رهبری منصوب می‌کنم. انتظار می‌رود در امتداد سیاست مزبور، شناسایی نیروهای جوان و همکاری با آنان را با برنامه‌ریزی منطقی، پی گرفته‌و در کمک به دستگاه‌های دولتی و غیره از آن بهره‌برداري نمایند. توفیقات شما را از خداوند متعال مسألت می‌کنم.»

◀نگاهی به کارنامه مخبر: از مخابرات تا کفالت ریاست جمهوری

محمدرضا مخبر سیاستمدار اهل دزفول است که دکترای خود را در رشته مدیریت و برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی گذرانده است. او همچنین دارای کارشناسی ارشد مدیریت است که با گرایش سیستم‌ها و کارشناسی در رشته مهندسی برق تحصیل کرده است. مخبر دارای کارشناسی ارشد و دکتری حقوق بین‌الملل هم‌هست.

او ریاست ستاد اجرایی فرمان امام، معاونت بازرگانی و حمل و نقل بنیاد مستضعفان، ریاست هیئت‌مدیره بانک سینا و معاونت استانداری خوزستان را در کارنامه کاری خود دارد. مخبر پیش از فعالیت در بنیاد مستضعفان، در سمت معاون اجرایی و مدیرعامل شرکت مخابرات خوزستان و مدیرعامل شرکت مخابرات دزفول هم مشغول به کار بود. وقوع منجر به فوت، برای ابراهیم رئیسی، سیزدهمین رئیس جمهور ایران و تعدادی از همراهان او که در تاریخ ۳۱ اردیبهشت‌ماه رخ داد، مخبر را که به‌عنوان معاون اول رئیسی مشغول فعالیت بود، به کفالت ریاست جمهوری رساند؛ وظیفه‌ای که او حدود سه ماه و تا پایان یافتن انتخابات ریاست جمهوری و پیروزی مسعود پزشکیان عهده‌دار شد و اتفاقاً با وجود شرایط خاص ایجادشده از عهده مدیریت هیئت دولت و برگزاری بدون چالش انتخابات زودهنگام ریاست جمهوری برآمد؛ چنانکه رهبری در دیدار آقای مخبر سرپرست ریاست جمهوری و اعضای هیئت دولت سیزدهم، از او تشکر کردند و علت این ق‌ر‌د‌ر‌انی را هم به دلیل همراهی با دولت سه‌ساله شهید رئیسی و هم به علت اداره «انصافاً خوب» امور اجرایی کشور توصیف کردند. ایشان در ادامه خطاب به مخبر تأکید کردند: «تا آخرین لحظه کاری به این فعالیت‌ها ادامه دهید که این نیز یک الگوست؛ البته طبعاً تشکیلات دولت تغییراتی خواهد کرد اما خدمات شما نته‌ها در چار‌چ‌وب تعاون و مدیریت‌های خاص بلکه در همه شرایط می‌تواند ادامه یابد.»

تیم برجام در نیویورک

رئیس جمهور همراه با ظریف، عراقچی و تخت‌روانچی در سازمان ملل حضور دارد

محسن صالحی‌خواه

گزارشگر هم‌میهن

برنامه فشرده رئیس جمهور در مقر سازمان ملل متحد در جریان است. هوپیمای مسعود پزشکیان که صبح یکشنبه فرودگاه مهرآباد را به مقصد فرودگاه جان اف کندی نیویورک ترک کرده بود، دقایقی مانده به بامداد دوشنبه به وقت تهران بر زمین نشست. پزشکیان در بدو ورود خود به نیویورک گفت: «از سوی جمهوری اسلامی ایران حامل پیام صلح و امنیت و تلاش برای تحقق شعار امسال سازمان ملل مبنی بر صلح و آینده توأم با امنیت و توسعه برای همه مردم هستیم.»

پزشکیان در این سفر، علاوه بر سخنرانی در مجمع عمومی سازمان ملل، دیدارهای دوجانبه و شرکت در نشست خبری را نیز در برنامه دارد. از نکات مهم این سفر، تعداد اندک همراهان رئیس جمهور و از سوی دیگر اهمیت آنان است، با توجه به اظهارنظر سعیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه کشورمان مبنی بر اینکه به دنبال آغاز دور جدیدی از مذاکرات هسته‌ای هستیم، و همچنین حضور تیم معمار برجام در پرواز رئیس جمهور، گمانه‌زنی‌هایی مبنی بر مذاکرات اولیه و صحبت‌های پشت‌پرده در نیویورک به گوش می‌رسد. به گفته مهدی سنایی، معاون

گزارش یک

◀ نگاه رهبری و دولت به تربیت نسل جدید مدیران

این مسئله که رهبری در حکم اخیر مخبر بر شناسایی نیروهای جوان و همکاری با آنها با برنامه‌ریزی منطقی تأکید کرده بودند، نشان‌دهنده اهمیت و ضرورت تربیت و به‌کارگیری نسل جدید مدیران برای مدیریت اکنون و آینده کشور است؛ به‌ویژه آنکه آیت‌الله خامنه‌ای پیش‌تر هم نکاتی را در این‌باره مطرح کرده بودند. ایشان ۶ شهریورماه در اولین دیدار خود با رئیس جمهور و دولت چهاردهم، نکاتی را در‌باره انتخاب همکاران دولت جدید مطرح کرده بودند: «همکاران جوان، مومن، انقلابی، متعهد و پرنگیزه را انتخاب کنید تا گره‌ها را باز کنند و با پرورش آنها در مدیریت‌های رده‌های مختلف از پایین، به‌تدریج نسلی از مدیران بر‌جسته و پرنگیزه برای فردای کشور شکل گیرد. صد جوان با این خصوصیات را به‌کار گیرید و در پایان دولت، صد مدیر قوی و آماده تحویل دهید که این کار بسیار بزرگی خواهد بود.»

موضوع به‌کارگیری مدیران متخصص و تربیت نسل جدیدی از مدیران برای جامعه‌ای که هر روز مسائل و نیازهای آن تازه می‌شود، موضوعی است که البته مورد تأکید رئیس جمهوری نیز قرار داشته و او بارها بر آن تأکید کرده است. به‌ویژه آنکه تجربه نشان داده است اغلب مدیران کشور در هر سطح و جایگاهی نه استعفا می‌دهند و نه کنار گذاشته می‌شوند بلکه از مقالی به مقام دیگر تغییر جایگاه می‌دهند. مانند اظهاراتی که **مسعود پزشکیان، رئیس جمهور**، در تاریخ ۳۱ مرداد و در اولین جلسه هیئت دولت چهاردهم بیان کرد: «برای انتخاب و انتصاب مدیران و معاونین دستگاه‌های اجرایی شاخص‌هایی تدوین خواهد شد و کمیته‌هایی مسئول تطبیق توانمندی افراد معرفی‌شده برای مسئولیت‌های مختلف با این شاخص‌ها و ارزیابی تعهد آنها به اجرای س‌ن‌د چشم‌انداز، سیاست‌های کلی و قانون برنامه خواهند بود. افراد معرفی‌شده برای معاونت‌ها و مدیریت بخش‌های مختلف دستگاه‌های اجرایی فارغ از قومیت، جنسیت و مذهب، صرفاً بر اساس توانمندی، شایستگی و تعهد به اجرای اسناد کلان انتخاب و منصوب می‌شوند و انتخاب مدیران به‌هیچ‌وجه براساس رفاقت و انتساب افراد به گروه‌ها یا جناح‌ها انجام نخواهد شد.»

او همچنین در دیدارهایی با مجامع نمایندگان استان‌های مرکزی، گیلان و مازندران به‌کارگیری افراد توانمند به دور از نگاه‌های جناحی و سیاسی را تحولی در روند اداره امور کشور برای رفع نقائص و حل مشکلات دانست و از نمایندگان مجلس خواست دولت را در تدوین شاخص‌های انتخاب و انتصاب مدیران اجرایی متخصص، کارآمد و تحول‌گرا کمک کنند. پزشکیان همچنین ملاک و معیار انتخاب مدیران در دولت چهاردهم را شایسته‌گزینی براساس شاخص‌های تعیین‌شده عنوان کرده بود: «طبیعاً اگر مدیری در ارزیابی‌ها رتبه قابل قبولی کسب کرد، باقی خواهد ماند و مدیرانی که بدون تخصص و شایستگی منصوب شده‌اند، کنار گذاشته خواهند شد.»

محمدرضا عارف، معاون اول رئیس جمهوری هم در ادامه سیاست انتخاب و تربیت مدیران جدید ۲۳ مردادماه در شبکه اجتماعی ایکس‌ن‌و‌ش‌ت: «طی روزهای اخیر که افتخار حضور در مراسم معارفه همکارانم در دولت را داشتم دو خواسته اصلی را مطرح کردم. ۱. در انتخاب مدیران خود حتماً از جوانان و زنان شایسته استفاده کنید؛ ۲. لزوم تربیت جوانان متخصص برای تصدی مشاغل کلیدی؛ چراکه نظام مدیریتی ما هیچ راهی جز پوست‌اندازی در این عرصه ندارد. او در مراسم تودیع و معارفه دهقانی فیروزآبادی و حسین افشین، معاونان پیشین و جدید علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری

گزارش دو

رئیس جمهور همراه با ظریف، عراقچی و تخت‌روانچی در سازمان ملل حضور دارد

سیاسی دفتر رئیس جمهور، پزشکیان در این سفر با ۲۰ نفر از رؤسای کشورها دیدار می‌کند. دیدارهای دوجانبه و شرکت در نشست با مدیران ارشد رسانه‌های آمریکا از جمله برنامه‌های رئیس جمهور در اولین روز حضورش در سازمان ملل بود.

◀ رئیس جمهور در نشست با مدیران ارشد رسانه‌های آمریکایی

به گزارش ایرنا، رئیس جمهور ساعت ۸:۳۰ صبح به وقت نیویورک در دیدار با مدیران رسانه‌های آمریکایی شرکت کرد. پزشکیان گفت: دیدگاه ما در رابطه با کشور، منطقه و دنیا شفاف و روشن است، وقتی در ایران نامزد انتخابات شدم، شعارم وحدت و انسجام بود زیرا اول اختلافاتی را که در کشور هست باید رفع کنیم. رئیس جمهور با تأکید بر اینکه ایران برای همه ایرانیان است، گفت: وابسته به یک دسته و جناح نیستم به همین خاطر بود که مردم استقبال کردند و رأی دادند و به‌رغم اینکه وابسته به هیچ جناحی نبودیم، رای مردم ما را به این جایگاه رساند. پزشکیان افزود: اولویت ما در روابط بین‌الملل، همسایگان هستند که با حفظ حدود، حریم و امنیت، با یکدیگر تفاهم کنیم و از اقدامی که امنیت داخلی هر کدام از ما را خدشه‌دار کند، جلوگیری کنیم.

وی بیان داشت: با دنیا هم چنین رابطه‌ای خواهیم داشت، با دنیا رابطه سالم و برابر داریم و معتقدیم باید صلح و امنیت در دنیا جای جنگ و خونریزی را بگیرد و اینکه انسان‌ها یکدیگر را نکشند. پزشکیان با بیان اینکه در کشور خود به دنبال وحدت و انسجام هستیم، گفت: به